

leticiā salutaris tui. Secūdo cum
querunt cū lacrimis contricōnis
quas fundunt ppter peccata que
aliquando om̄iseūt ppter que se
ab eis totaliter elōgauit. Proū.
xiiij. Longe est domini ab iñp̄ iñs
P̄s. Longe a peccatorib⁹ salus.
Tercō cum querūt cū lacrimis
cōpassionis quas fundunt p mi
serijs & malicijs p dōz qui ihesū
i manu herodis v demois tradūt
& quantū in eis est occidūt. He
bre. vi. Rurū crucifigentes in se
metip̄sis filiū dei. Tercō debet q̄d
desiderabiliter qd̄ notatur cū dici
tur. Querebam⁹ te & nihil aliud
ext̄ te qd̄ ipfū habētes in ipo o
mia possum⁹ Sapie. viij. Veneāt
mīhi om̄ia bona piter cui illa. s. sa
pientia Sīma. S; illi qui volūt hie
fine ipo diuitias: dehītas & hono
res: eūz nō inuenīt s̄ poti⁹ aūnt
tunt. Job. xxvij. Nō inuenīt in
terra suawiter vinentū & cattali
um a delitosoz. Abissus dīc. Nō
ē in me humana cupiditas que
fundū nō habet. q̄a sicut dicitur
eccl. lxxv. Auatus non implebi
tur pecunia. Mare loquit̄. nō est
meūz. s. tumens supbia. Supb⁹
em ad instar maris semper tra
alios feruet s̄p̄ int̄iescit. s̄p̄ est
in motu turbacōis. Lsa. lvij. Im
pius q̄si mare feruēs: qd̄ cōmīce
ti non potest.

Domīnica secūda fīmo p̄m⁹.

Duptie facte sūt in cha
na galilee: a erat ibi
mater ihesu. c. Job. ij.
Scdm autē Beda; ih
es nuptijs m̄teresse voluit sta
tum matrī om̄iale m̄mendat
sua presentia. Approbauerat em̄
primo statu; virginalem in eo q̄
de ītem gata virgine nasci voluit
Approbauerat statum vīdualem
in eo q̄ de āna vīdua bēnedici di
gnatus fuit. Nō restabat mīstī
statū coniugalem similiter appro
baret. Et per hoc datur intelligi
q̄ in qualitatē istorum statū po
test homo saluari. Sunt tamen ḡ
dō in hijs tribus statibus simile
dam. Bona est inquit castitas
coniugalis. melior continentia
dualis. Optima perfectio virginali
s. Nuptie autem facte sunt: de q̄
bus in isto euāgelio agit̄. qua
drupliciter sunt commendabiles
Comīndantur enim a loco a
coniuio: a coniuio. a ministris
Siquide m̄ in loco notatur magni
misterij congruitas. In coniuio
magna vīni pretiositas. In con
iuuantibus magna nobilitas.
In ministris magna sternuitas
Primo enim commendantur a
loco in quo celeb̄ate fūcunt. In
quo notatur magna misterij co
gruitas. Quod notatur in eo q̄ di
cuntur facte fuisse in chana galil
ee. Chana enim zelus interpre
tatur. Est autem nomē ville in p
uīntia galilee: ex quo em̄ nobis

magnū mīsteriū cōmenda tūt.
 ex hoc enim īnūtūr q̄ vir a mu
 lier dēbet se mutuo amare. Est au
 tem ī matrimoniō triplex poten
 tia zeli scilicet mīnius. tepidus a
 discretus. Zelus mīnius ēst zeloti
 pia. a talis zelus reprehēnsibilis
 est tam ī viris q̄ ī mulierib⁹.
 Inviro emē ecclē. octauo. Ne zelos
 vxorē ſinus tuī: ne ostendat ſup
 te malitiā doctrīne neq̄. Non des
 mulieri potestate anime tue ne ī
 grediatur ī virtute tua. a confū
 daris ī vxore. Eiusdē. xxvij. Do
 lor cordis a luctus: mulier zeloti
 pat. Refert Jeromimus ī libro cō
 tra iouianū q̄ quidam nobil
 romanus mulierem habuit a fo
 ris mīmis gratiōsam: sed int⁹ mī
 mis cū viris litigiosā: quamvir a
 fe expulit a eiecit. Cunq; reprelē
 deretur q̄ mulierem tāz gratiōsa
 expuliss; ille pedem pretendit di
 tens. Videlis hoc calciāmētum.
 quidē in leonē dīta tamē intus me premit. Cal
 sterū congastrātiānē quidē videlis formosi
 agna vīpnōtātē extēriōrem: sed non videlis
 quātib⁹ magis meā molestiam īteriorem. Re
 mīſtās magnificēt enim Seneca q̄ socrates du
 o notātū magis in ipsum impētū fātientēs ad ter
 rā. Quod no[n] tam ipsum deiecerunt. Alia autē
 tūr factū ūtā vice cū vīa: multa ī eūm tom
 Chana īmēcīſſet comminationū.
 Ille dissimilans ab iit: a iuxta mu
 gīm dōmus ſedere cepit. Illa autē

aquām īmmundām ſupē capū
 eius ſudit. Sz socrates nihil ob
 hoc exasperatus caput tergere ce
 pit dicens. Sciebam q̄ post hec
 tomītria plūtia ſequeretur. Cu^z
 autem alia mulieri amici ei⁹ con
 fuluerunt ut eā expelleret. Respon
 dit. Diſco hic ī domo qualis fu^r
 ī foro. Hic autem diſco patienti
 am vt ī foro exerceam. Secun
 dus zelus ēst tepidus. ſed quan
 do mulierē ūtā fornicante ī ha
 bet a tamen ſuſtinet: diſsimilat
 tacet. a iſte zelus tam tepidus. ē
 valde nociuus. Debent enim ux
 res viros fornicātes quatuor mo
 bis coercere. Vnde dicit beat⁹ Au
 gustinus ī libro omei. Primo
 eos admonendo. Secundo eos ob
 iurgando vt ſi non proſint caſta
 tiae admonitiones: fatiāt duras
 obiurgationes. Tertio ecclēſia;
 interpellando. Si enim nec per am
 monitionē vult defiſtere nec per
 obiurgationē abſtinere. debet
 uxor ab ecclā vel ab episcopo auxi
 liū interpellare. maxime ſi eſt pec
 catum notoriū. Quarto ad
 deum recurrendo. Si enim nihil ho
 rum vales: a ille ī ſua duriā ma
 net debet uxor ad viros spiritua
 les a ad orationē configere.
 Sed ſunt quedam que tacent tri
 pli ci de cauſa. vt ibidem dicit Au
 gustinus ſcīlīcēt aut timore pte
 rite. quia a viro flagellari timet.
 ſed plus debent timere deum pre
 cipientem. q̄ viuum flagellantez.

Aut blandis adulaconis eniolite. quia eas viri sui laudat. qd patienter eos portant que tamē patientia est nimis mala a salutivis ratione seducte. Tribus enim raconibus ut ibidē Augustinus ostendit viri vrores suas ad tacendum conatur inducere. Una est qua dicunt. Nos sumus viri et vos femme. Et respondit Augustinus. Imperat femme ut ferat adulterum viruz: qui non vult ferre adulterā uxorem. Quis inquit ego sum. e. Vir. Si vir es vince libidinem tuam. Atia est qua dicunt. Nos sumus domini: vos autē ancille. Ad quod respondet Augustinus. In ceteris estote ancille viorum vestrorum. In istis repugnate. Ad quod dicit apostolus. Vir non habet potestatem sui corporis: sed mulier. et mulier econuerso non habet potestatem sui corporis: h. vir. Tertia est qua dicunt. Nos sumus capita. vos autē membra. Augustinus. Si caput es bene. si vide quo eas Notire quo non vis ut sequatur te pedissequa tua. Et quia possunt aliqui vrores dicere. Ex quo imhi vir fidem non seruat: nec ego sibi seruabo. Augustinus. Notite pudicissime femme imitar viros vios aut vobiscum vinant. aut soli precent. Impudico viro non habit mulier pudiciam: sed christo. Terti⁹ est zelus ordinatus vel discretus. quando scitiz viri mu

tier ordinate se diligunt.. Eples. quanto. Viri diligite vrores vestras sicut et christ⁹ dilexit ecclesiam: qui etiā animam suam in mortem tradidit sibi eam postea exhibet gloriosam. non habentem maculam neqz rugam. prime ad Coimthio. septimo. Viri debent diligere vrores suas ut cora sua. Epib. quinto. Vnusquisque vrorem suā ut seipsum diligat. Debet igitur vir diligere vforem suam ut christus dilexit ecclesiam: ut si quandoqz fornicatur a peniteat ipsam recipiat. Sic dominus noster Ihesus christus ecclesiam penitentem recipit et gratiam pristinā sibi edidit. sicut corp⁹ suū ut vnlusquisque corpus suum alteri diuidat. sicut seipsum ut precordiali amore ea diligat. Secundo commendabiles sunt iste nuptie a cūiuio. In quo fuit magna vīm p̄tiositas. Creditur enim qd illud vīnum fuit magis pretiosum qd vīnum fuit ab aliqua vite productum. Dicit enim Crisostomus qd miracula que fecit domin⁹ noster Ihesus christus semper ad melius terminabatur qd naturā facere posset. Vñ si domin⁹ noster Ihesus Christus panes multiplicauit si vīnum restituit si aquam in vīnum mutauit et huiusmodi. metius fecit qd natura potuit. Mutata est igitur aqua in vīnum quantuz ab substantiam. sapore. colorem. et odorē. Aqua putrida est carnalis.

vīna plāt⁹ adē rōde sapoz.

62
28

Dicit p[ro]pt[er] uxori q[uo]d tuor[um]
de causis

immūdicia in qua viri porcini
morantur. n. petri. secundo. Sus
lota involitab ro lutti a cetera Cū
quidam lascivus iuuemis picta
gore philosopho dixit se malle
cum mulieribus q[uod] cum philoso
phis conuersari. Et sus inquit in
sceno libentius q[uod] in aqua pura co
moratur. Vinum autem bonum
a deo gratum est matrimonium
legitime seruatum. Si igitur ista
aqua putrida aliquis est infectus
post q[uod] matrimonio est commutat
mutet aquam carnalis immūdi
cie. in vīnum matrimonialis pu
bicitie. Mutet aquam quantum
ad substantiam: ut eam iam non
habeat in opere. Mutet quantum
ad saporem: ut eam non habeat
in voluntate nec in delectacione. Co
tra quod fatigabant illi qui q[uod]uis
ab egipcio quondam receperint q[uod]
tum ad operacionem. videbatur
tamen adhuc retineat quantum ad
voluntatem. Numeri undecimo.
In mente nobis veniunt cucume
res a pepones. porti a cepe a allia.
Et bene nobis erat. quādō sedeba
mus super ollas carniū in egipcio
a cetera. Mutet quantum ad co
lorem: ut eam iam non habeat in
mala specie. habendo scilicet cum
aliqua suspectam familiaritatem
p[ro]p[ter] Tress. quinto. Ab omni specie
mala abstineat vos. Mutet qua
tum ad odore: ut vitet mali occa
sionem id est malorum societate.
Sicut enim malus odor nates in

ficit: sic mala societas mortes cor
rum p[ro]p[ter] bonos mores colloquia
praua. Tertio iste nuptie
sunt commēdabiles a conuiuan
tibus in quibus fuit magna no
bilitas. fuerunt enim ibi ihesus
Maria et discipuli eius. Circa q[uod]
scēdum est q[uod] quatuor de causis
potest quis ducere uxore. Primo
propter officium id est propter p[ro]p[ter]
lis propagationē. et sic matrimo
nium fuit institutum in paradiſo
ante peccatum quando dominus
dixit Genes primo Crescite et m[ul]ti
pli camini et replete terram et do
minamini piscibus maris et vola
tilibus celo. Secunda est propter
solatium et rei familiaris adiuto
rium sine aliqua contritione cor
porum. et tale matrimonium fuit
inter ioseph et mariam. Tertia
fuit propter remedium. ut dicit
Apostolus. prime ad Corinthi.
octavo. Melius est nubere q[uod] vi
Quarta est propter voluptatis vi
tium. Psa[m]ista. Comparatus est
homo iumentis insipientibus et
similis factus est illis. Quando
quis contrahit matrimonium
propter officium inter eos est ihes
sus christus. quia proles virgis
fuit. Quando propter solatium in
ter eos est maria que propter ea
dem causam matrimonium con
traxit. Quando propter remedium
inter eos fuit discipuli qui sub di
sciplina matrimoniali se co[nt]euerer[unt]

propter. Corint. viij. Propter fornicationem autem vniuersitatemque vestorem suam habeat. Quando vero propter carnalem voluptatem inter eos est dyabolus: qui dicitur asmodeus.

Thob. vi. inter eos qui singia ita suscipiunt ut deum a se et a sua mente excludant. et sue libidinivacet ut equus et mulier habet potestate;

demonum.

Quarto iste nuptie commendabiles sunt a servitoribus in quibus fuit magna strenuitas et maxime in architrichino. quod est princeps aliorum ministrorum. Architrichinus dicitur domini tres ordines

habens mensarum.

Voluit enim dominus ut de isto vino tria scrientur. Primo quod non erat naturale sed miraculose factum; et quantus ad hoc habuit testes ministros:

quod trias mundas aqua impleuerunt et vini effuderunt. Secundo quod vimum erat regalis; et quantum ad hoc voluit quod ydrie essent testes. Si enim

in Crisostomum, in vas vinarium hoc miraculum factum fuisset. forsitan credere tur quod ibi feces remansissent; quod non esse vini verum; sed aqua colorata.

Tertio quod esset vnum bonum et quantum ad hoc voluit habere testem architrichinum qui erat ieunius et sobrius; et id de sapore vini potuit melius indicare.

Sequitur sermo secundus eiusdem

Nuptie factae sunt in chana galilee. ee vbi erat Ihesus cum matre eius et cetera vbi supra. Quibus hereticis et miseri menti autur carnale matrimonium esse illicitum; eo^{rum} tamen falsitas manifeste apparet. Si enim illicitum esset nec deus ipsum in paradiso instituisset. nec devirgine desponsata christus nasci voluisse. nec ipsum sua et matris sue et discipulorum suorum presentia miraculo^{rum} decorasset. Notandum est autem circa hoc quod triplex est matrimonium. Primum est carnale quod est inter virum et mulierem: quod est humano generis unde utile si debito modo quis vultatur. Per hunc enim homo a peccato seruatur. prime ad Corinthi. septimo. Propter fornicationem autem vniuersitatemque vestorem suam habeat. Per hoc legitima proles suscipit que alias illegitima censetur. Genesim primo. Crescite et multiplicamini et implete terram. Per hoc enim homini exequi^z exhibetur quia sicut dicitur Ecclesia. tricesimo sexto. Cui non est mulier ingemiscit egens. Per hoc enim bona hominis fideliter conseruantur. Idem. Qui possidet bonam mulierem: inchoat possessionem bonaz. Itud autem matrimonium celebratum est in chana galilee: quia ipse coniuges debent se inuicem diligere et inuicem zelare. Quod quidem ostenditur etiam per autoritatem prophetarum.

rationem per quandam significatio-
 nem. Per auctoritate; quidem
 qua dicitur Eccl. xxv. In tribus
 beneplacitū est spiritui meo que-
 sunt probata coram dō a homini-
 bus. s. concordantia fratrum. amor
 proximorum. vir a mulier. si tene-
 consentientes fuerint. Ista tantum
 tria inter eos requiriuntur. s. amor
 interius in corde. Concordia exte-
 riua in pacificata habitatione.
 Secundo hoc ostenditur ratione.
 Maioris enim ad minorem debet
 esse correctio a disciplina Minoris
 ad maiorem obediēta a reverentia
 Equalis ad equalem amicicia mu-
 tua. Si mulier facta esset de capite
 viri id eretur q̄ debet eē maior.
 avie minor. a q̄ ad ipsā spectaret
 viuum corrigerē. Si autem de pē-
 deretur q̄ mulier debet eē an-
 cilla a viro tanq̄ in ancilla debet
 in omnibus obediē. Sed facta est
 de latere tanq̄ equalis a soror ut
 inter eos dilectio a amicicia perse-
 ueret. Nam tamē equalitatē per-
 didit per peccatum quādo deus sibi
 dixit. Sub viri potestate eis. Ter-
 tio hoc ostenditur per quandā si-
 gnificationē. s. p. anuli sub ratonem.
 Iste aut̄ anul⁹ significat vi-
 ti a mulieris vero amore. Debet au-
 tem iste anul⁹ eē aureus a rotund⁹
 a in quarto digito sponse posit⁹
 a sponso. vt ostendatur q̄ amor
 ille debet habere excellentiam a ma-
 joritate. Sicut enim aut̄ exaltit
 omnia metalla; sic amor iste om-

nes amores. **Gneſ. ii.** Hoc huius
 os ex ossib⁹ meis a caro de carne
 mea. Qui ob rez relinquet homo
 patrem a matre adhucbit uxo-
 ri sue. Ro tunb⁹ autem debet eēt
 ostendatur q̄ amor ille debet habe-
 re perpetuitatē vt nunq̄ finiatur
 nisi per mortem. In quarto digito
 ponitur vt ostendatur q̄ amor il-
 le debet habere preco:dialitatē. Di-
 cunt em̄ quidā q̄ quedam rena a
 corde p̄redit: que i quartu digito
 respondet. Vix tantu anulus a
 sposo ponitur vt ostendat amo-
 ris singularitatē. In certis homo
 vult habere societatē: nisi aman-
 do uxorem. Istius autē matrimonio
 nij triplex bonus est scilicet fides
 quam sibi mutuo seruare tenet
 Proles que debent suscipi a religi-
 ose educari. si sacramentum scili-
 tet inseparabilitas a indiuiditas
 quo ad perpetuam cohabitacio-
 nem. Contra primū fatiunt adul-
 terantes que debitam fidem non
 servant. Contra secundum faci-
 unt aborsue que quasi homicide
 sunt censende. Contra tertium fa-
 tiunt superbiētes a iracudi. Pro-
 prium enim viri est superbia Mu-
 lieris iracundia. Vnde dicitur Ec-
 cleſiastici decimo. Non enim est
 creata hominibus superbia ira-
 cundia nationi mulierum. Cum
 igitur vir est superbus a mulier
 iracunda pacificari non possunt.
 a ideo sepe ab inuicem separātur
Secundum matrimonium est

Tria bō m̄io
nō
gregal

Moralia et spiritualia
Initiat
spirituale quod est inter deum et animam. Et istud matrimonium initatur ratificatur et consumatur. *Initiat atque per fidem et sponsionem.* Osee 13. Sponsabo te mihi in fide. *Ista autem initiatio matrimonij fit in baptismo.* ubi est sponsio ex parte spose que dyabolo et pompis eius abrenuntiare promittit. Et fidei datio ex parte sponsi. id est Christi qui ibi precipitur Christianitas. Multi enim frangunt sponsionem istam quam fecerunt cum deo et fatiunt pactum cum dyabolo. Osee quinto Iheretis fedus cum mendacio. id est dyabolo qui est mendax et pater eius. Secundo illud matrimonium spirituale ratificatur: que ratificatio fit in penitentia per verba de presenti; quod est contra procurastimantes qui semper ducunt sponsalia de futuro. Proverb. tertio Ne dicas amico tuo id est Christo. Vade et venias eras dabo tibi cum statim possis dare. *Vii Ambrosius* Sivinum tibi offeras. non dicas eras tibi offeram: sed iam exhibes. nemo differt nullus exceptus. Redemptor anime promittitur: et nemo festiat de ista de sponsatione dicitur Osee secundo. Sponsabo te mihi in iustitia et in iudicio in misericordia et in miserationibus. *Judicium et iustitia debent esse ex parte penitentis* ut quantum deum offendit in peccatis tantum de se iustitiam et iudicium fatiat in penitentie lamentis. Ad Romanos sexto

Sicut exhibuisti membra vesti seruire immundicie et iniquitat ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitiae in sanctificationem. Misericordia et miserationes sunt ex parte dei qui anima peccatricem recipit et gratiam suam sibi constituit. Legitur nam in duodecimo capitulo Moses ethiopissam habuit uxorem de qua sic dicit Bernardus. Moses quādam ethiopissam duxit in uxorem: sed eius non potuit mutare colorum. Christus vero animam quam amauit adhuc ignobilem et fedā gloriosam sibi exhibuit non habentem maculam neque rugam. Tertio matrimonium spirituale consummatur per gratiam; perficiens siue perfectam. Et sicut in matrimonio nostro consummatio est bonum prelitis et fidei et sacramenti: sic in matrimonio nostro isto spirituali debet esse bonum fidei et anima dyabolum nonque suscipiat. Sed de multis dicit ipsa. quinque agere. in mo septimo. Iartame. id est me sciente et videte: visco operuisti me. id est voluntate et consensum tuorum aperuisti et suscepisti adulterium. id est dyabolum. Bonum prolixit per bona opera se exercet. prime Thimo. secundo. Salutabitur malier per filios et generationem si permanescerit in fide id est per bonorum operum multiplicacionem et fidem. Unde et in veteri lege maledicte erant steriles: non tantum a carnalibus filiis: sed openi

in morte; erat coniuncta carnem in sepulchro. et anime in limbo.

Sequitur sermo tertius eiusdem.

bis bonis. Bonum sacramenti sci licet ut nunquam se anima a christo diuidat. spiritus enim sanctus ab anima non separatur nisi prius anima ipsa diuidatur. **J**eremi. se cundo. Quid inuenetur in me patres vestri iniquitatis: quia elongauerunt se a me. cymosi anima velit mox a verbo reconciliat eius de tertio. Vulgo dicitur. Si dimiserit virorum suorum recedens ab ea duxerit aliam nunquam reuertetur ad eam ultra. **J**eremie. tertio. Tu autem formicata es cum amatoribus multis: tamen reuertere ad me ego suscipiam te. **T**ertiū matrimonii est quasi medium inter deum et humanā naturā. Et sicut in matrimonio carnali est triplex vius. una est per consensum animalium. Secunda est per commixtionē corporū. Tertia est per indissibilēm cohabitationē amborum. Sic et in isto superius substantiālī matrimonio ista triplex via reperiatur. Est enim dominus noster ihesus christus tripliciter copulatus ecclesiæ scilicet per perpetuam caritatem. **J**eremie. xij. In caritate perpetua diligenter. ideo attraxi te miserans tui. Per nature conformitatem. **V**ero. vnde dico. Nusquam enim angelos apprehendit a cetera. Et per inseparabilitatem. **M**ath. xlamo. Ecce ego vobis sum sum omnibus diebus usque ad consumacionem seculi. Nusquam enim natura diuina separata est ab humana. Vnde etiam

Nuptie facte sunt in chana galilee ubi erat ihesus cum matre. acetera ubi supra querit ariolus theophilus philosophus. utrum sapiens debet ducere uxorem. Et cum dissimisset si pulchra esset: si bene morigerata. si honestis parentibus. et ipse sanctus et diuines sit et sapiens. possit inire matrimonium. statim intulit. **H**ec autem in nuptiis raro vniuersa concuerunt. Non est igitur uxor ducenda sapienti. Ex his igitur habetur quod sapiens non debet ducere: aut debet eam ducere bonam et honestam. **C**irca hoc igitur sex sunt videnda. Primo qualis uxor sit diligenda. Secundo qualiter uxor sit cognoscenda. Tertio qualiter uxor sit diligenda. Quarto qualiter sit custodienda. Quinto qualiter uxor sit castiganda. Sexto qualis sit vita post mortem viri ab ipsa elegenda. **C**irca primum est notandum quod illorum qui uxores accepturi sunt quidam lascivii et vani sunt quidam cupidii et auarii. qui dant sapientes et discreti. Lascivii enim viri et vani non querunt in uxore nisi pulchritudinem: quem tamen pulchritudo in uxore est valde periculosa. **V**nde Prover. x.

Malo filie meae vix re dixit p[ro]p[ter]a
q[uod] permissa m[isericordia] tua

Circulus aureus in naribus suis
mulier pulchra et fatua et deceptio-
ria et vana. Proverb. Et fallax gra-
tia et vana est pulchritudo. Que-
rit supra dictus philosophus pro-
ut refert Hieronim⁹ contra iou-
mianuz. Si vir h[ab]et atque ducere vro-
re; pulchra vel turpe. Et t[em]p[or]is; Pul-
chra cito adamatur. sed a facile
contemnitur. difficile est custodi-
re q[uod] ab omnibus desideratur. Mo-
lestum est possidere quod nemo
habere dignatur. Minor tamē mi-
seria deformis habetur quam for-
mosa seruetur. Legit[ur] Hester. xv.
q[uod] ipsa hester rubro colore et micā
tibus oculis ad regem intravit:
credens ex hoc regem placare et in-
clinae. Sed rex eam videns est in
furorem maximum commotus.
Tunc regina timens corruit et in
pallorem ille color est mutatus.
Rex vero videns eam pallidam:
furorem deposuit et in ipsa recepit.
Per hoc datur intelligi q[uod] mulie-
res que colorant se displicant et
Que autem abstinentia effici-
untur pallide: deo placent. Cupi-
di autem et auari non querunt in
viro nisi diuitias. Vñ Crisostomus super Matheū.
Iuuemis q[uod] v[er]o vix noti querere di-
uitiem: sed morigeratam: quia bo-
ni mores diuitias acquirunt. di-
uitie autem nunq[uod] bonos mores
fecerunt. Et etiam gloriose est
paupertas fidelium q[uod] diuitie pec-
catorum. Interrogavit quidam

thēmistocteni philosophum cui
viro libentius filiam suam trade-
ret in vrorem. An pauperis en-
tia et morib⁹ ornato rei diuiti pa-
rum probat. Malo inquit indi-
gentem hominem pecunia: q[uod]
pecuniam indigente inviro. Que-
rit etiam supra dictus ariol⁹ phi-
losophus. Quid sit melius duce-
re vrorem diuitiem an pauperem.
Et respondit. Pauperem inqui-
alere difficile est. diuitie ferre mo-
lestum. Et q[uod] quis ipse auctor non de-
terminet quid sit melius. Salo-
mon autem determinat. Melius est
ducere vrorem pauperem a paci-
ficam q[uod] diuitiem a litigiosa. Pro-
verbio vñ decimo. Melius est se-
dere in angulo domus cum mulie-
re pacifica q[uod] cum muliere litigio-
sa in domo conuiuij. Sapientes
autem respiciunt in vrore sapien-
tiam. scientes enim illud Prover-
biorum decimonono. Sapientia mu-
lier edificat dominum suam: insipi-
ens quoq[uod] constructa manibus
destruit. Eiusdej[us] decimonou. Do-
mus et diuitie dantur a parenti-
bus. a domino autem vrore pru-
dens respiciunt etiam tamen boni
quinto. Mulieris bone: beatus
vir. Non enim dixit Mulieris pul-
chre. nec diuitis. sed dixit mulie-
ris bone. Secundo vi-
dendum est qualiter vro bona
sit cognoscenda. Illud etiam osdit
Crisostomus dicens sup Math.

Q^z ille qui vult ducere uxore; debet considerare si ambos habeat
 parētes bonos vel ambos malos
 vel unum bonum et unum malum.
 Si ambo boni sunt secundū eam accipiat.
 Si autem ambo mali: eam
 dimittat. Si vero alter bonus sit et
 alter malus: quid facturus sit timent
 meat. Verumtamen si pater bo
 nus sit et mater mala: magis con
 uenit timere. Si vero ecduso mi
 nus timendum est. Et ratio huius
 est. quia puelle confuerunt ma
 gis conuersari cum matribus quam
 cum patribus. et ideo consueverunt
 magis mores maternos imitari
 quam paternos. Tertio videndum
 est qualiter sit diligenda. Cauē
 bus est enim amor minimus et mor
 bimat. Vnde ait Seneca. Amor
 formose mulieris ratiōis obliuio
 est. et insanie proxim⁹ turbat cō
 filia. Altos et generosos spiritus
 frangit. A magnis cogitationib⁹
 ad humilias detrahit. Refert
 idem Seneca se cognouisse quen
 dam honoratū virum qui exteris
 in publicū cum fasciā uxoris se col
 ligavit et nec in pūcto quicq̄e qua
 sitore presentia eius carere pote
 rat. potacōnem quoq̄ nullam nisi
 si alterius tactam labiā vir et ux
 or hauriebant. Ec subdit Seneca
 Origo quidē honesta erat sed amo
 ris magnitudine deformis. Nihil in
 terest quod ex honesta causa quis i
 sanit. Vnde sextus pitagori e⁹ in
 sententijs. Adulter quidē ē in fit

am uxoreni amator ardenter. In
 aliena quidē uxore omnis amor
 turpis. et in sua nimius. Nihil tunc
 prius quam amare uxore tanquam adul
 teram. Quarto videndum est quod
 litterux sit custodienda. Querit
 supradictus ariolus si uxor custo
 dienda sit vel non. Et respondet.
 Quid prodest diligens uxori; cu
 stodia cum setuari impudica nō
 possit; pudica non debeat. Certū
 est autem quod uxor pudica et proba
 non indiget custodia. Vnde re
 fert Iheronimus in libro contra
 iouianum quod duellius qui pri
 mus rome naūali certamine triū
 phauit quam cum iam senex esset au
 diuit exprobrari sibi os fetidum
 Cumq̄ uxori conquestus esset quod
 re se nunquam monuisset ut huic vi
 tio mederetur. Speciem inquit il
 la. nisi putassem viris omnibus
 sic os olere. In hoc maxime pu
 dica ostenditur quod nunquam sic alicui
 homini cum fatie appropinquauit ut discernere possit flat⁹ odo
 rem. Talis enim mulier nō indi
 gebat custodia. Refert etiam idem
 ibidem de quadam virginē the
 bana. Que dum a quodam neq̄
 simo latrone violata fuisset ingu
 lauit ipsum post dormientem et
 etiam postea se ipsa interfecit.
 Narrat etiam beatus Augustin⁹
 in libro de ciuitate dei de ipsa lucre
 tia quam etiam ipse sextus tar
 quinus filius regis romanorum
 violauit quam scilicet cum vi

flentem inuenisset a salutasset:
respondit Quid salutis est mulie-
ri amissa pudicitia. Ut etiamen
corpus violatum est non anima
a nevlla impudica exēplo lucre-
tie pro excusatione vteretur cultel-
lum arripuit a se interfecit. Ta-
les igitur que habebant tam fir-
mum propositū castitatis: custo-
diende non erant. Ille autem que
suspecte sūt a p̄uis impudice om-
mino non possunt custodiri: pos-
sunt tamē sepe a multis malis im-
pediri. Vnde dixit dominus muli-
eri fornicarie. Oze secundo. Cee-
go sepiam vias tuas sp̄mis a se-
mitas tuas nō inuenies a seque-
ris amatores tuos a non apprehe-
des. Ille quidē impudice vixiā
se pit qui multas caute las a im-
pedimenta sibi opponit. Ecclesia.
vicesimo sexto. In filia nō aduer-
tent se. firma custodia. ne inuen-
ta occasione abutatur se. Quin-
to vidēdum est qualiter castigā-
da sit. Istud docet Crisostom⁹ su-
per Mattheū dicens. Tribus igit̄
modis mulier male morigerata
castigari debet. Primo docendo ti-
morem dei. Si autem timorem dei
non sentit debet castigari impro-
perando ut erubescat homines. Si
autem nec timorem sentit a frequē-
ter confusa non emendatur. faci-
at quo precipit Salomon⁹. Cor du-
rum in baculo percutere. Primo in
quit Ioh. Crisostom⁹. Admone
quia sepe proficit doctrina insti-

cie. deinde confundere. quia frequē-
ter pudor est frequentiorum.

Tertio iustum est ut castigetur
tanq̄ acilla que erubescere nescit
non tanq̄ libera. Sexto viden-
duz ē qualis vita sit ab ipsa post
mortem viri eligenda. Ad quod
sciendum est q̄ tutius est q̄ vidu-
alem vitam eligat. Mortuo enim
viro mulier debet semimortua re-
putari cum ambo fuerint una ca-
ro: a ideo tanq̄ semimortua ampli-
us nubere nō debet. In aliquib⁹
em̄ a iubus h⁹ inuenit postq̄
una moritur. alia alteri non soci-
atur. Bernardus. Quidat ad ne-
gotium honestatis rationem nō
posse in homine: quod natura p̄-
test in volucre. Super hoc Iheroni-
mus in libro contra iouianuj
inducit exemplum de tribus ma-
tromis que post virum amissum
alium accipere noluere sunt: quaz
prima dicebat in marthā catho-
mī que interrogata quāē non se-
cundum accipere. Respondebat se
non posse inuenire qui velit eam
ducere prop ter se. h⁹ propter sua
quia forte dines erat a turpis.

Secunda autem dicebatur vale-
tia que cum etiam interrogaretur
ut secundum acciperet virum. Re-
spondit illa se hoc facere non pos-
se. quia vir sius non erat mortu-
us sed viuus. Quidam enim ipsa
vineret vir sius in corde suo pa-
riter vineret a manere. Tertia
mulier dicebatur anna que cū

parentib⁹ vi⁹ geretur vt secundum
acciperet eo q̄ inuenis esset: a di-
ues. Respo dit se hoc facere nō pos-
se: quia habuit bonum vir⁹ ideo
si secundū acciperet aut ille eēt bo-
nus vel malus. Si bonus esset: se-
per timore esset q̄ ip̄su⁹ p̄deret.
Si malus esset: semp eēt in dolōe
q̄ post bonū vir⁹ tam malū mis-
sisset.

Dominica tertia post octaua;
epiphanie sermo prim⁹.

Que leprosus veniens ^{dicere} adorabat eū domine si-
vis potes me mūdae. ^{Matth. viii.} Per istuz
leprosu⁹ mandatū possim⁹ intelli-
gere quēlibet peccatore⁹ sed iusti-
ficatum. Crica cuius cura cōne-
tria ponuntur scilicet sp̄ties mor-
bi modis curandi: a peritia me-
dici. Sp̄ties morbi fuit lepra per
quā peccatum intelligitur. Lepro-
sus enim habet omnes s̄esus cor-
poris vitiatoſa corruptos. Habet
enim virū caliginosum: auditū
obscurum: odorem obtusum: pala-
tum mordinatum: a insanū. Infla-
tam a debilem manum. Sicut em̄
lepra corumpit omnes s̄esus cor-
porales: ita peccatum corumpit
omnes virtutes anime spirituales.
Primo em̄ in corumpit virtutem
intellectuā quē est visus anime.
Sapien. ii. Excecauit eos maticia
eo ēt. Fides enim est ocul⁹ dexter

anime que per peccatum excecatur.
Legitur enim p̄mi Reg. xi. Q̄ na-
as dixit fili⁹ Iacob galaad. In
hoc feriā vobis cum fedus vt eruā
Habens oculum dexter erutū nō
est aptus ad pugnandum: quia
non potest videre oculo dextro cū
sit erutus: nec sinistro cum sit cli-
peo protect⁹ Sed si sinistrum ocu-
lum erutum habet adhuc posset
pugnare: quia cum oculo dextro
posset videre. Oculus dexter anime
vt dictum est: ē fides. Simister ve-
ro sunt bona opera. Ipsa autē lo-
tus opera sine fide fuit iniuria. Ad
hebreo. xi. Sine fide impossibile ē
placere deo. Fides autem sine ope-
ribus in casu valere potest: quia
si non est operandi facultas: ē ta-
men operādi voluntas. Cum fide
a fine operibus non potest homo
aliquando contra dyabolum pu-
gnare. Cum operib⁹ autem sine
fide pugnare non potest. Unde
apostolus non admonet vt tēn-
tra dyabolum assumamus ope-
ra sed fidem. Ad Epheſi. se xto. In
omnibus sumentes scutum fidei
in quo possitis omnia tela nequissi-
peccatum claudit in anima virtu-
tem audituam: vt vocem dei pre-
cipientis vel ammonentis audi-
re non possit. Sicut enim anima
videre dicitur quando per se aliq-
uit intelligit: sic et dicitur audiē quan-
do aliquid ab aliquo cognoscit.